

Bộ Khoa học và Công nghệ:

60 NĂM MỘT CHẶNG ĐƯỜNG LỊCH SỬ

Ngày 30/11/2019, tại Hà Nội đã diễn ra Lễ kỷ niệm 60 năm thành lập Bộ Khoa học và Công nghệ (1959-2019) và đón nhận Huân chương Lao động hạng Nhất. Đây là dịp để điểm lại những trang sử vẻ vang đã qua của Bộ, khẳng định những đóng góp to lớn của khoa học và công nghệ (KH&CN) vào công cuộc xây dựng, bảo vệ Tổ quốc và công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước trong suốt 6 thập niên qua; đồng thời cũng là dịp tri ân, biểu dương những đóng góp của các nhà khoa học, các thế hệ cán bộ, công chức, viên chức, người lao động của Bộ KH&CN qua các thời kỳ.

Tham dự Lễ kỷ niệm có Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc, các đồng chí lãnh đạo, nguyên lãnh đạo cấp cao của Đảng và Nhà nước; lãnh đạo các bộ, ban, ngành trung ương, địa phương, các cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp, đại sứ quán và tổ chức quốc tế, nhà khoa học và các thế hệ cán bộ, công chức, viên chức, người lao động của Bộ KH&CN.

KH&CN góp phần tạo thế và lực mới cho công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc

Sau khi tham dự Lễ cắt băng khai mạc “Triển lãm 60 năm thành tựu KH&CN” của Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc và các đồng chí lãnh đạo Đảng và Nhà nước, các đại biểu đã vui mừng lắng nghe Thư chúc mừng của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng gửi các thế hệ cán bộ, công chức, viên chức, người lao động của Bộ và của ngành KH&CN. Bức thư có đoạn viết: “Trong 60 năm xây dựng và trưởng thành, Bộ KH&CN và các cơ quan tiền nhiệm của Bộ trong từng thời kỳ lịch sử đã luôn sát cánh cùng các thế hệ cán bộ KH&CN Việt Nam trong nước và ở nước ngoài, đoàn kết, sáng tạo, phát huy trí tuệ và tư duy tiến bộ, nỗ lực vượt qua mọi khó khăn, thách thức để đưa nền KH&CN nước nhà đạt được nhiều thành tựu to lớn, đóng góp quan trọng cho sự nghiệp đẩy mạnh

Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc cùng các lãnh đạo cấp cao cắt băng khai mạc Triển lãm 60 năm thành tựu KH&CN.

công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế, thúc đẩy tăng trưởng kinh tế - xã hội, nâng cao chất lượng cuộc sống vật chất và tinh thần cho nhân dân, góp phần tạo thế và lực mới vào công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”.

Trong bài diễn văn khai mạc tại Lễ kỷ niệm, Bộ trưởng Bộ KH&CN Chu Ngọc Anh thay mặt các thế hệ lãnh đạo, cán bộ khoa học đã

điểm lại những mốc son lịch sử quan trọng của ngành trong 60 năm qua. Theo đó, qua từng giai đoạn lịch sử, để phù hợp với yêu cầu nhiệm vụ, tên gọi của Bộ đã có những thay đổi từ Ủy ban Khoa học Nhà nước ngày đầu thành lập (năm 1959), Ủy ban Khoa học và Kỹ thuật Nhà nước (năm 1965), Ủy ban Khoa học Nhà nước (năm 1990), Bộ Khoa học, Công nghệ

Bộ trưởng Chu Ngọc Anh đọc diễn văn khai mạc.

và Môi trường (năm 1992) và từ năm 2002 cho đến nay là Bộ Khoa học và Công nghệ. “Nhưng dù với tên gọi nào thì Bộ cũng được giao nhiệm vụ là cơ quan tham mưu cao nhất cho Đảng, Quốc hội và Chính phủ trong việc hoạch định và triển khai các chính sách phát triển khoa học và kỹ thuật, và hiện nay là khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo”, Bộ trưởng cho biết.

Theo Bộ trưởng Chu Ngọc Anh, trong hơn 30 năm đất nước đổi mới toàn diện, cơ chế và chính sách quản lý hoạt động KH&CN cũng luôn được quan tâm đổi mới nhằm giải phóng tiềm năng sáng tạo, tạo môi trường thuận lợi và thông thoáng cho hoạt động nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ. Trên cơ sở đó, KH&CN đã có những đóng góp nổi bật trong phát triển kinh tế - xã hội và hội nhập quốc tế, được lãnh đạo Đảng, Nhà nước ghi nhận và biểu dương. Trong bối cảnh mới, được sự quan tâm, chỉ đạo của Đảng và Nhà nước, Bộ

KH&CN sẽ tiếp tục tập trung phối hợp chặt chẽ hơn nữa với các bộ, ngành, cơ quan ở trung ương và địa phương, cộng đồng các nhà khoa học, nhà quản lý và doanh nghiệp triển khai các nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm:

Thứ nhất, tiếp tục đổi mới hệ thống sáng tạo quốc gia theo hướng lấy doanh nghiệp làm trung tâm và trường đại học là chủ thể nghiên cứu mạnh. Thúc đẩy hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo quốc gia để phát triển nhanh lực lượng doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo có tiềm năng tăng trưởng nhanh.

Thứ hai, tập trung thực hiện đồng bộ các giải pháp về kinh tế, thương mại, đầu tư và cải thiện môi trường kinh doanh để kích cầu công nghệ và nhu cầu đổi mới sáng tạo từ khu vực doanh nghiệp. Bộ sẽ tăng cường năng lực hấp thụ công nghệ của doanh nghiệp thông qua việc tiếp tục khuyến khích doanh nghiệp đầu tư lập quỹ phát triển KH&CN,

thành lập viện nghiên cứu, doanh nghiệp KH&CN, doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo. Tăng cường hợp tác công tư trong triển khai các dự án công nghệ quy mô lớn và hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo.

Thứ ba, đối với các trường đại học, Bộ KH&CN sẽ quan tâm đầu tư kinh phí và cơ sở hạ tầng nghiên cứu, phòng thí nghiệm trọng điểm, nhóm nghiên cứu mạnh, trung tâm xuất sắc. Đối với các viện nghiên cứu, Bộ sẽ thực hiện trao quyền tự chủ tối đa gắn với trách nhiệm giải trình, chịu sự đánh giá độc lập về kết quả hoạt động và công khai kết quả đánh giá. Thúc đẩy gắn kết, hợp tác giữa các trường đại học, viện nghiên cứu với khu vực công nghiệp và doanh nghiệp để đẩy mạnh thương mại hóa kết quả nghiên cứu trong thực tiễn sản xuất, kinh doanh.

Thứ tư, tiếp tục đổi mới hoạt động quản lý KH&CN theo hướng dỡ bỏ các rào cản, giải phóng tối đa tiềm năng sáng tạo. Phát triển đội ngũ cán bộ khoa học mạnh, kết hợp đồng thời biện pháp động viên, khuyến khích và đặt yêu cầu trở lại đối với nhà khoa học.

Thứ năm, đẩy mạnh hợp tác và hội nhập quốc tế, thúc đẩy hợp tác nghiên cứu chung để tranh thủ nguồn lực và tri thức của các quốc gia tiên tiến, đồng thời từng bước nâng tầm năng lực và trình độ nghiên cứu trong nước. Thu hút và khai thác thế mạnh của đội ngũ các nhà khoa học tài năng là người Việt Nam ở nước ngoài.

Bộ trưởng cũng gửi lời cảm ơn tới các thế hệ nhà khoa học, cán bộ quản lý KH&CN đã đóng góp cho sự phát triển của Bộ và ngành KH&CN Việt Nam.

Diễn đàn Khoa học và Công nghệ

Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc phát biểu tại Lễ kỷ niệm.

Cần xác định khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo là nền tảng thúc đẩy phát triển nhanh và bền vững đất nước

Sau khi nghe đại diện các nhà khoa học (GS.TS Hoàng Anh Tuấn, Phó Hiệu trưởng Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội), doanh nghiệp (ông Trần Bá Dương, Chủ tịch HĐQT Công ty cổ phần ô tô Trường Hải) tham luận, Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc đã chúc mừng, biểu dương và đánh giá cao những nỗ lực, cố gắng to lớn của Bộ KH&CN, các cán bộ quản lý KH&CN trong cả nước. Trong dòng chảy lịch sử 60 năm của ngành KH&CN, nhiều tấm gương các nhà khoa học nổi tiếng, nhà quản lý khoa học tiêu biểu đã có đóng góp quan trọng cho sự phát triển của nền KH&CN nước nhà như: GS Trần Đại Nghĩa, GS Tạ Quang Bửu, nhà nông học Lương Định Của, bác sĩ Tôn Thất Tùng... Sau ngày giải phóng

miền Nam thống nhất đất nước, từ Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VI, KH&CN ngày càng được quan tâm tạo điều kiện để phát triển, công tác quản lý nhà nước về KH&CN từng bước được đổi mới phù hợp và hiệu quả hơn, đóng góp vào sự phát triển chung của đất nước.

Thủ tướng khẳng định, Việt Nam đang ở bước ngoặt quan trọng trong tiến trình phát triển, trong đó KH&CN là yếu tố quyết định cho tăng trưởng trong dài hạn, là chìa khóa để chúng ta vượt qua bẫy thu nhập trung bình, đưa quốc gia, dân tộc vươn tới sự thịnh vượng. Chúng ta có nguồn tài nguyên vô tận, đó là chất xám, là sự sáng tạo của con người. Tăng trưởng kinh tế của Việt Nam những năm gần đây đang đi đúng hướng và tích cực, ngày càng giảm dần sự phụ thuộc vào khai thác tài nguyên, xuất khẩu thô và mở rộng tín dụng. Chất lượng tăng trưởng được cải thiện rõ nét, thể hiện qua tốc độ tăng năng suất

lao động, đóng góp năng suất các yếu tố tổng hợp (TFP) tăng từ 33,6% bình quân giai đoạn 2011-2015 lên khoảng 43,5% giai đoạn 2016-2020. KH&CN đã và đang đóng góp ngày càng nhiều vào giá trị gia tăng của sản phẩm, hàng hóa, trên 30% giá trị gia tăng trong sản xuất nông nghiệp, 38% trong sản xuất giống cây trồng, vật nuôi. Chỉ số đổi mới sáng tạo toàn cầu của Việt Nam liên tục tăng, năm 2019 xếp thứ 42/129 quốc gia và đứng thứ 3 trong khối ASEAN.

Thủ tướng nhấn mạnh, Việt Nam đang xây dựng Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 10 năm 2021-2030, tầm nhìn đến 2045 với khát vọng đưa đất nước phát triển thịnh vượng. Hơn bao giờ hết, chúng ta phải tiếp tục đổi mới tư duy cũng như hành động một cách quyết liệt nhằm huy động và sử dụng có hiệu quả mọi nguồn lực, đặc biệt là phát huy mạnh mẽ nguồn vốn trí tuệ và sức sáng tạo của con người Việt Nam.

Theo Thủ tướng, cần phải xác định khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo là nền tảng thúc đẩy phát triển nhanh và bền vững của đất nước, là lực lượng sản xuất trực tiếp, là động lực chính của phát triển kinh tế - xã hội, đồng thời phải làm tốt hơn nữa sự phối hợp giữa Nhà nước và xã hội trong việc phát triển KH&CN, kết hợp tốt hơn giữa nội lực và ngoại lực trong phát triển khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo. Đây là yêu cầu, trọng trách to lớn đối với Bộ KH&CN nghệ và đội ngũ cán bộ quản lý và cán bộ nghiên cứu KH&CN.

Kết lại bài phát biểu của mình, Thủ tướng chỉ đạo Bộ KH&CN

Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc trao tặng Huân chương Lao động hạng Nhất cho Bộ KH&CN.

cần thực hiện đồng bộ các giải pháp nhằm khơi dậy sự đam mê nghiên cứu, sức sáng tạo, hành động mạnh mẽ, quyết liệt để thúc đẩy phát triển KH&CN nước nhà, trong đó tập trung vào một số nội dung cụ thể:

Một là, mạnh dạn đề xuất cơ chế, chính sách vượt trội để tạo sự đột phá trong ứng dụng KH&CN, đổi mới sáng tạo trong khu vực doanh nghiệp, dịch vụ công. Mục tiêu là lấy doanh nghiệp làm trung tâm của hệ thống đổi mới sáng tạo quốc gia. Tạo sự đồng bộ giữa pháp luật về KH&CN với pháp luật về thuế, đầu tư, tài chính và pháp luật liên quan để nâng cao năng lực đổi mới, hấp thụ và từng bước phát triển công nghệ của doanh nghiệp, đồng thời tạo thuận lợi cho nghiên cứu, chuyển giao kết quả KH&CN phù hợp với cơ chế thị trường.

Hai là, tạo cơ chế, chính sách thuận lợi cho các trường đại học, viện nghiên cứu. Tăng cường nền tảng vốn con người cho đổi mới sáng tạo, đẩy mạnh hoạt động nghiên cứu các công nghệ mà doanh nghiệp đòi hỏi và cải tiến phương thức giáo dục ứng dụng lý thuyết khoa học vào các mục tiêu thực tiễn. Đổi mới căn bản cơ chế quản lý ngân sách chi cho KH&CN, thực hiện cơ chế Nhà nước đặt hàng nghiên cứu

các đề tài KH&CN. Cơ cấu lại các chương trình, các nhiệm vụ KH&CN gắn với nhu cầu xã hội, chuỗi giá trị của sản phẩm, tạo giá trị gia tăng.

Ba là, tập trung phát triển thị trường KH&CN gắn với xây dựng cơ sở dữ liệu quốc gia về KH&CN, phát triển mạng lưới các tổ chức dịch vụ trung gian môi giới đánh giá, chuyển giao công nghệ. Tập trung nâng cao năng lực hấp thụ, làm chủ và đổi mới công nghệ của doanh nghiệp. Coi trọng hơn nữa vai trò của các doanh nghiệp trong đầu tư vào KH&CN. Chủ động phát triển cơ sở hạ tầng KH&CN theo hướng hiện đại, đồng bộ, trong đó có các khu công nghệ đi đầu trong việc bắt nhịp với cuộc cách mạng 4.0. Tập trung phát triển sản phẩm quốc gia dựa vào công nghệ mới, công nghệ cao để hình thành các ngành nghề mới và các sản phẩm mới, giá trị gia tăng cao, nhất là các lĩnh vực Việt Nam có thế mạnh như nông nghiệp, công nghiệp chế biến, chế tạo, công nghệ thông tin.

Bốn là, đổi mới chính sách sử dụng và trọng dụng cán bộ KH&CN, phát triển mạng lưới kết nối nhân tài Việt Nam, tăng cường thu hút sự tham gia sâu của cộng đồng các nhà khoa học Việt Nam ở nước ngoài nhằm thúc đẩy đổi

mới sáng tạo trong nước.

Năm là, xây dựng năng lực quản trị nhà nước đối với hệ thống đổi mới sáng tạo và phát huy công nghệ, xây dựng cơ sở dữ liệu quốc gia về khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo để làm căn cứ hoạch định chính sách, có cơ chế, chính sách đột phá để nâng cao năng lực và chất lượng nhân sự làm việc trong khu vực công về đổi mới sáng tạo. Trong trăm việc, nghìn việc cần làm để trở thành quốc gia đổi mới sáng tạo thì việc đầu tiên phải làm là đổi mới sáng tạo cách trọng dụng con người, Thủ tướng nhấn mạnh.

Tại Lễ kỷ niệm, thay mặt lãnh đạo Đảng và Nhà nước, Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc đã trao tặng Huân chương Lao động hạng Nhất - phần thưởng cao quý của Đảng và Nhà nước cho Bộ KH&CN vì đã có thành tích xuất sắc trong công tác, góp phần vào sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc

Hải Hằng